

πολύς

πολύς, πολλή, πολύ, επίθ. [*<αρχ. πολύς*]. **1.** που έχει μεγάλη ποσότητα, μέγεθος, έκταση, ένταση, διάρκεια, αξία ή ισχύ. **2.** το αρσ. ως ουσ. **ο πολύς**, (και ακολουθεί κύριο όνομα) ο ονομαστός, ο σπουδαίος: «την πόλη μας θα επισκεφτεί ο πολύς Πύρρος Δήμας». Πολλές φορές, εκφέρεται με ειρωνεία, με την έννοια του δήθεν ονομαστού, του δήθεν σπουδαίου: «την πόλη μας επισκέφτηκε και ο πολύς (ακολουθεί κύριο όνομα), που έχει γνώμη επί παντός επιστητού». **3.** το αρσ. στον πλ. **οι πολλοί** (βλ. λ.). **4.** το ουδ. **πολύ κ. πολλά** και με επιρρηματική χρήση: «πολύ χαίρομαι, που σε συνάντησα || πάχυνε, γιατί τρώει πολύ || παρήγγειλε ένα καφέ πολλά βαρύ». (Λαϊκό τραγούδι: του άντρα του **πολλά** βαρύ μην του μιλάτε το πρωί). Επίρρ. **πολύ**. (Ακολουθούν 227 φρ.)·

- αλλάζει πολλές φανέλες στη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- άλλαξε πολλά χέρια (κάτι), βλ. λ. [χέρι](#)·
- άλλος λίγο, άλλος πολύ, βλ. λ. [λίγος](#)·
- αν ήταν το μουνί βιολί, θα το είχανε πολλοί, βλ. λ. [μουνί](#)·
- αν κάνει (ρίξει) ο Μάρτης δυο νερά κι ο Απρίλης άλλο ένα, χαρά σ' αυτόν το γεωργό που 'χει πολλά σπαρμένα, βλ. λ. [νερό](#)·
- άνοιξαν πολλά στόματα, βλ. λ. [στόμα](#)·
- άνοιξε πολύ τη βεντάλια, βλ. λ. [βεντάλια](#)·
- απ' τα ψηλά στα χαμηλά κι απ' τα πολλά στα λίγα, βλ. λ. [ψηλός](#)·
- απ' το θα μέχρι το κάνω, χιλιόμετρα πολλά, βλ. λ. [χιλιόμετρο](#)·
- απλώνω πολύ τον τραχανά, βλ. λ. [τραχανάς](#)·
- αυτό πάει πολύ! βλ. λ. [αυτός](#)·
- άσ' τα λόγια τα πολλά ή άσ' τα πολλά λόγια, βλ. λ. [λόγος](#)·
- αφέντης ένας και πολύς, και φίλοι χίλιοι, λίγοι, βλ. λ. [φίλος](#)·
- βγάζει πολλά, (ενν. χρήματα), κερδίζει πολλά χρήματα: «έχει ένα σαντουιτσάδικο στο κέντρο της πόλης και βγάζει πολλά»·
- βουλώνω πολλά στόματα, βλ. λ. [στόμα](#)·
- γίνεται πολύς θόρυβος, βλ. λ. [θόρυβος](#)·
- γίνεται πολύς λόγος, βλ. λ. [λόγος](#)·
- γίνεται πολύς ντόρος, βλ. λ. [ντόρος](#)·
- δε θέλει και πολύ μυαλό, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- δε θέλει πολύ, βλ. φρ. [θέλει πολύ\(!\)](#)·
- δε θέλω πολλά λόγια μαζί του, βλ. λ. [λόγος](#)·

- δε θέλω πολλά πολλά μαζί του, δε θέλω, δεν επιδιώκω ιδιαίτερες επαφές, ιδιαίτερες σχέσεις με το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος: «ξέρω πως είναι οξύθυμος άνθρωπος, γι' αυτό δε θέλω πολλά πολλά μαζί του»·
- δε θέλω πολλές κουβέντες μαζί του, βλ. λ. [κουβέντα](#)·
- δε λέει (και) πολλά, λέγεται για κάποιον ή για κάτι που δεν ανταποκρίνεται στη διαφήμιση που του έγινε ή που δεν έχει κάποια ιδιαίτερη οικονομική ή καλλιτεχνική αξία: «μου την παίνευε για όμορφη γυναίκα, αλλά, όταν τη γνώρισα, διαπίστωσα πως δε λέει και πολλά || έχω ένα αυτοκίνητο που δε λέει και πολλά, γιατί το πήρα μόνο και μόνο για τις μετακινήσεις μου || έλεγαν πως είναι καλό έργο, αλλά δε λέει πολλά»·
- δε λέει (και) πολλά πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·
- δε σηκώνει πολλά λόγια, βλ. λ. [λόγος](#)·
- δε σηκώνει πολλές κουβέντες, βλ. λ. [κουβέντα](#)·
- δεν έχουμε πολλά λόγια, βλ. λ. [λόγος](#)·
- δεν έχουμε πολλά πολλά, βλ. φρ. δεν έχω πολλά πολλά μαζί του·
- δεν έχουμε πολλές κουβέντες, βλ. λ. [κουβέντα](#)·
- δεν έχω πολλά πολλά μαζί του, δεν έχω ιδιαίτερες επαφές, ιδιαίτερες σχέσεις με το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος: «κατά καιρούς έχουμε συναντηθεί σε διάφορες παρέες, αλλά δεν έχω πολλά πολλά μαζί του»·
- δεν το 'χει για πολύ ή δεν το 'χει και πολύ ή δεν το 'χει πολύ ή δεν το 'χει σε πολύ, δεν του είναι καθόλου δύσκολο να κάνει αυτό που κουβεντιάζουμε, δεν το 'χει για τίποτα: «μην του λέτε να πάει στην Αθήνα με τα πόδια, γιατί δεν το 'χει πολύ»·
- δεν τον έχω (και) σε πολλή εκτίμηση, βλ. λ. [εκτίμηση](#)·
- έγινε μεγάλος και πολύς, βλ. λ. [μεγάλος](#)·
- έγινε μέγας και πολύς, βλ. λ. μέγας·
- έγινε πολύ γέλιο, βλ. λ. [γέλιο](#)·
- έγινε πολύ κακό για το τίποτα, βλ. λ. [κακός](#)·
- έγινε πολύς θόρυβος για το τίποτα, βλ. λ. [θόρυβος](#)·
- έγινε πολύς λόγος για το τίποτα, βλ. λ. [λόγος](#)·
- έγινε πολύς ντόρος για το τίποτα, βλ. λ. [ντόρος](#)·
- είδαν πολλά τα μάτια μου, βλ. λ. [μάτι](#)·
- είναι και πολύ γαμώ! βλ. λ. γαμώ·
- είναι και πολύ γεια σου, βλ. λ. γεια·
- είναι πολλά τα λεφτά, βλ. λ. λεφτά·
- είναι πολλή μούρη, βλ. λ. [μούρη](#)·

- είναι πολλοί οι μπαρμπέρηδες για του σπανού τα γένια, βλ. λ. [μπαρμπέρης](#).
- είναι πολύ αφηρημένος, βλ. λ. αφηρημένος.
- είναι πολύ αρχίδι, βλ. λ. [αρχίδι](#).
- είναι πολύ κοντά ο ένας με τον άλλον, βλ. λ. κοντά.
- είναι πολύ μουνί! βλ. λ. [μουνί](#).
- είναι πολύ μουνί, βλ. λ. [μουνί](#).
- είναι πολύ μυαλό, βλ. λ. [μυαλό](#).
- είναι πολύ όπου, βλ. λ. όπου.
- είναι πολύ πράμα! βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- είναι πολύ τραβηγμένο, βλ. λ. [τραβηγμένος](#).
- είναι πράμα απ' τη Δράμα! βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- είναι στο πολύ αλλού, βλ. λ. αλλού.
- είχαμε πολύ γέλιο, βλ. λ. [γέλιο](#).
- εκείνος που περιμένει απ' άλλονε, πολύ αργά δειπνάει, βλ. λ. [εκείνος](#).
- έμαθε πολλά, απόκτησε μεγάλη πείρα: «ήταν βοηθός σ' έναν πολύ καλό μηχανικό κι έμαθε πολλά κοντά του».
- έμεινες πολύ πίσω! ή πολύ πίσω έμεινες! βλ. λ. [πίσω](#).
- έξω απ' το χορό πολλά τραγούδια λενε, βλ. λ. [χορός](#).
- έπαθε πολλά, υπόφερε πολύ, δεινοπάθησε: «χρόνια ολόκληρα στην ξενιτιά έπαθε πολλά, μέχρι να δημιουργήσει αυτή την περιουσία που έχει».
- έπεσαν πολλά κορμιά, βλ. λ. κορμί.
- έπεσε πολύ γέλιο, βλ. λ. [γέλιο](#).
- έπεσε πολύ χαμηλά, βλ. λ. [χαμηλός](#).
- έπεσε πολύ χρήμα ή έπεσαν πολλά χρήματα, βλ. λ. [χρήμα](#).
- έπεσε σαν βόμβα πολλών μεγατόνων, βλ. λ. [βόμβα](#).
- έσκασε σαν βόμβα πολλών μεγατόνων, βλ. λ. [βόμβα](#).
- έχει πολλά στην καμπούρα του, βλ. λ. [καμπούρα](#).
- έχει πολλά στο κεφάλι του, βλ. λ. [κεφάλι](#).
- έχει πολλά στο μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#).

- έχει πολλά χρόνια στη ράχη του, βλ. λ. [χρόνος](#).
- έχει πολλά χρόνια στην καμπούρα του, βλ. λ. [χρόνος](#).
- έχει πολλά χρόνια στην πλάτη του, βλ. λ. [χρόνος](#).
- έχει πολλά ψάρια η θάλασσα, βλ. λ. ψάρι.
- έχει πολλές γνωριμίες, βλ. λ. γνωριμία.
- έχει πολύ μυαλό, βλ. λ. [μυαλό](#).
- έχει πολύ φαί, βλ. λ. φαί.
- έχει πολύ ψωμί, βλ. λ. [ψωμί](#).
- έχουν δει πολλά τα μάτια μου, βλ. λ. [μάτι](#).
- έχω δει πολλά ή είδα πολλά, έχω πολλές και διάφορες εμπειρίες στη ζωή μου: «εμένα να μ' ακούς, γιατί είμαι κατά πολύ μεγαλύτερός σου κι έχω δει πολλά μέχρι τώρα».
- έχω να φάω πολλά καρβέλια ακόμα, βλ. λ. [καρβέλι](#).
- έχω να φάω πολλά ψωμιά ακόμα, βλ. λ. [ψωμί](#).
- έχω περί πολλού (κάποιον ή κάτι), δίνω μεγάλη αξία, θεωρώ πολύ σημαντικό κάποιον ή κάτι: «απ' τη μέρα που τον γνώρισα, τον έχω περί πολλού || έχω περί πολλού αυτόν τον πίνακα, γιατί είναι κληρονομιά απ' τον πατέρα μου».
- έχω πολύ αέρα, βλ. λ. [αέρας](#).
- έχω πολύ δρόμο ακόμα, βλ. λ. [δρόμος](#).
- έχω πολύ περιωπής (κάποιον ή κάτι), βλ. λ. [περιωπή](#).
- η εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή, βλ. λ. [αμαρτία](#).
- η νίκη έχει πολλούς πατέρες, η ήττα κανέναν ή η νίκη έχει πολλούς πατέρες, η ήττα είναι ορφανή, βλ. λ. [πατέρας](#).
- η πολλή δουλειά τρώει τον αφέντη, βλ. λ. [δουλειά](#).
- η στάμνα πολλές φορές πάει στη βρύση και μια φορά σπάει, βλ. λ. [στάμνα](#).
- η τύχη και το γυαλί δε βαστούν πολύ καιρό, βλ. λ. [τύχη](#).
- θα κυλήσει πολύ νερό ακόμα, βλ. λ. [νερό](#).
- θα πάει πολύ μακριά; βλ. λ. [μακριά](#).
- θα φάει πολλά καρβέλια ακόμα, για να..., βλ. λ. [καρβέλι](#).
- θα φάει πολλά ψωμιά ακόμα, για να..., βλ. λ. [ψωμί](#).
- θέλει πολύ! ή πολύ θέλει! δεν είναι καθόλου δύσκολο ή απίθανο να συμβεί αυτό που λες, δεν απέχει πολύ από

την πραγματικότητα: «βγαίνεις το πρωί μια χαρά απ' το σπίτι σου για να πας στη δουλειά σου και, μέχρι να φτάσεις στη στάση, έρχεται και σε κόβει ένα αυτοκίνητο. -Πολύ θέλει!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *εμ* ή το *γιατί* ή το *μήπως* και η φρ. κλείνει με το *νομίζεις*, και είναι και φορές που άλλοτε προτάσσεται και άλλοτε κλείνει τη φρ. το *νομίζεις*: βλ. και φρ. *δεν το 'χει για πολύ*.

- και πολύ γαμώ! βλ. λ. γαμώ·

- και πολύ σου είναι, βλ. λ. [είναι](#)·

- και πολύ σου πάει, βλ. λ. πάει·

- και πολύ σου πέφτει, βλ. λ. [πέφτω](#)·

- κάνει πολλούς παράδες, βλ. λ. [παράς](#)·

- κατά πολύ, σε σημαντικό βαθμό: «ο δείνα είναι κατά πολύ ανώτερος απ' τον τάδε»·

- κερδίζει πολλά (*ενν. χρήματα*), βλ. συνηθέστ. *βγάζει πολλά*·

- κουβαλάει πολλά χρόνια στη ράχη του, βλ. λ. [χρόνος](#)·

- κουβαλάει πολλά χρόνια στην καμπούρα του, βλ. λ. [χρόνος](#)·

- κουβαλάει πολλά χρόνια στην πλάτη του, βλ. λ. [χρόνος](#)·

- κύλησε πολύ νερό στ' αυλάκι, βλ. λ. [νερό](#)·

- λέγε λίγα με τους άλλους και πολλά με τον εαυτό σου, βλ. λ. [εαυτός](#)·

- λέει η γλώσσα της πολλά ή λέει πολλά η γλώσσα της, βλ. λ. [γλώσσα](#)·

- λέει πολλά! λέγεται για κάποιον ή για κάτι που γενικά μας έχει εντυπωσιάσει ή που έχει την απόλυτη παραδοχή μας: «τα 'φτιαξε με μια γκόμενα που λέει πολλά! || είναι καλό το φαγητό που τρως; -Λέει πολλά! || αγόρασα ένα αυτοκίνητο που λέει πολλά!»·

- λέει πολλά, **α.** είναι φλύαρος: «καλός είναι, δε λέω, αλλά καμιά φορά τον βαριέμαι, γιατί λέει πολλά». **β.** υπόσχεται χωρίς να πραγματοποιεί τις υποσχέσεις του: «μην του έχεις εμπιστοσύνη, γιατί λέει πολλά και την άλλη μέρα τα ξεχνάει»·

- λίγ' απ' όλα και πολλά, τα βολεύουν μια χαρά, νοικοκύρης και κυρά, βλ. λ. [κυρά](#)·

- λίγα πουλάει και πολλά αγοράζει, βλ. λ. πουλώ·

- λίγο πολύ, βλ. λ. [λίγος](#)·

- λίγο ως πολύ, βλ. λ. [λίγος](#)·

- μας έγινε πολύ ακριβός, βλ. λ. [ακριβός](#)·

- μας κάνει τον πολύ, μας συμπεριφέρεται σαν να είναι σημαντικός, σπουδαίος: «απ' τη μέρα που πήρε το δίπλωμα του δικηγόρου, μας κάνει τον πολύ»·

- με τα πολλά..., ύστερα από πολλές προσπάθειες, ύστερα από αδιάκοπη επιμονή: «ο δρόμος είχε κλείσει εντελώς απ' τα χιόνια, αλλά με τα πολλά κατορθώσαμε και φτάσαμε στο καταφύγιο || τον είχα απ' το πρωί στο γραφείο μου και τον συμβούλευα, ώσπου με τα πολλά του άλλαξα γνώμη»·

- με τα πολλά στη φυλακή και με τα λίγα μέσα, βλ. λ. [φυλακή](#).
- μη γαμάς τόσο πολύ, θα στραβοψωλιάσεις! βλ. λ. [στραβοψωλιάζω](#).
- μιλάει με πολύ ψηλά, βλ. λ. [ψηλός](#).
- μιλάει πολλά, βλ. φρ. λέει πολλά.
- μου είναι πολύ ή πολύ μου είναι, βλ. λ. [είναι](#).
- μου πέφτει βαρύ ή βαρύ μου πέφτει, βλ. λ. [πέφτω](#).
- μου πέφτει πολύ ή πολύ μου πέφτει, βλ. λ. [πέφτω](#).
- μου 'χει πολλά καμωμένα, βλ. λ. [καμωμένα](#).
- μπερδεύεται με πολλά πράγματα ή μπερδεύεται σε πολλά πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- μπήκε πολύ νερό στ' αυλάκι, βλ. λ. [νερό](#).
- ν' αφήσεις τα πολλά πολλά, βλ. φρ. να σου λείπουν τα πολλά πολλά.
- να σου λείπουν οι πολλές κουβέντες, βλ. λ. [κουβέντα](#).
- να σου λείπουν τα πολλά λόγια, βλ. λ. [λόγος](#).
- να σου λείπουν τα πολλά πολλά, έκφραση με αυστηρή ή απειλητική διάθεση με την οποία προτρέπουμε κάποιον να είναι πιο σοβαρός απέναντί μας, με την οποία του αφαιρούμε την οικειότητα. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το έλα.
- ξέρει πολλές τρύπες, βλ. λ. [τρύπα](#).
- ξοδεύει πολλά, κάνει πολλά έξοδα, είναι πολυέξοδος: «δεν μπορώ να πάω μαζί του στα μπουζούκια, γιατί αυτός ξοδεύει πολλά και δεν μπορώ να τον παρακολουθήσω».
- ο δημοσιογράφος πιο πολλά βγάζει απ' αυτά που δε γράφει παρά απ' αυτά που γράφει, βλ. λ. [δημοσιογράφος](#).
- ο διάβολος έχει πολλά ποδάρια, βλ. λ. [διάβολος](#).
- ο καλός ο λόγος έξοδα δεν έχει κι αποδίδει πολλά, βλ. λ. [λόγος](#).
- ο πολλά βαρύς, βλ. λ. [βαρύς](#).
- ο πολύς κόσμος, βλ. λ. [κόσμος](#).
- οι πολλοί μάγειροι χαλούν τη σούπα, βλ. λ. [μάγειρας](#).
- όλοι είμαστε λωλοί, ποιος ολίγο, ποιος πολύ, βλ. λ. [λωλός](#).
- όποιος γυρεύει τα πολλά, χάνει και τα λίγα ή όποιος ζητάει τα πολλά, χάνει και τα λίγα ή όποιος θέλει τα πολλά, χάνει και τα λίγα, βλ. λ. [όποιος](#).
- όποιος έχει πολύ βούτυρο, αλείφει και τον κώλο του, βλ. λ. [βούτυρο](#).
- όποιος έχει πολύ βούτυρο, βάζει και στα λάχανα, βλ. λ. [βούτυρο](#).

- όποιος έχει πολύ πιπέρι, βάζει και στα λάχανα, βλ. λ. [πιπέρι](#).
- όποιος έχει πολύ πιπέρι, βάζει και στον κώλο του, βλ. λ. [πιπέρι](#).
- όποιος κυνηγάει πολλούς λαγούς, δεν πιάνει κανέναν, βλ. λ. [λαγός](#).
- όποιος πηδάει πολλά παλούκια, μπαίνει κι ένα στον κώλο του, βλ. λ. [παλούκι](#).
- όποιος πολύ απλώνεται, γρήγορα μαζεύεται, βλ. λ. [όποιος](#).
- όποιος πολύ διαλέγει, τ' αποδιαλεγούδια παίρνει, βλ. λ. [αποδιαλεγούδι](#).
- όπου ακούς πολλά κεράσια, βάστα και μικρό καλάθι ή όπου ακούς πολλά κεράσια, κράτα και μικρό καλάθι, βλ. λ. [κεράσι](#).
- όπου λαλούν πολλά κοκόρια, αργεί να ξημερώσει, βλ. λ. [κόκορας](#).
- όπου λαλούν πολλοί κοκόροι, αργεί να ξημερώσει, βλ. λ. [κοκόρι](#).
- όργωσε βαθιά και θα 'χεις πολύ σιτάρι, βλ. λ. σιτάρι.
- ούτε λίγο ούτε πολύ, βλ. λ. [λίγος](#).
- πάει πολύ! ή πολύ πάει! είναι πάνω από τα επιτρεπτά όρια, δεν το ανέχομαι περισσότερο: «με τόσα καλά που σου 'χω κάνει, πάει πολύ να με βρίζεις κι από πάνω!».
- πάει πολύ μακριά, βλ. λ. [μακριά](#).
- πέρασε από πολλά χέρια (κάτι), βλ. λ. [χέρι](#).
- πέρασε πολλά, υπέφερε τα πάνδεινα: «τόσα χρόνια στην ξενιτιά πέρασε πολλά». (Τραγούδι: τόσα χρόνια πάλευα μόνος στα τυφλά, και ταξίδεψα κι αρρώστησα και **πέρασα πολλά**).
- πέφτει πολύ γέλιο, βλ. λ. [γέλιο](#).
- πήρε πολλούς μαζί του, βλ. λ. μαζί.
- πήρε πολύ αέρα, βλ. λ. [αέρας](#).
- ποιος λίγο, ποιος πολύ, λίγος.
- πολλά ακούγονται, βλ. λ. ακούγομαι.
- πολλά βαρύ, βλ. λ. [βαρύς](#).
- πολλά βαρύ και όχι, βλ. λ. [βαρύς](#).
- πολλά και διάφορα, (αόριστα) δηλώνει μεγάλο αριθμό διαφόρων πραγμάτων, μεγάλη ποικιλία: «σ' αυτό το σούπερ μάρκετ υπάρχουν πολλά και διάφορα || μέχρι να 'ρθεις, ειπώθηκαν πολλά και διάφορα || **όσο** έλειπες, συνέβησαν πολλά και διάφορα».
- πολλά λέγονται, βλ. λ. [λέγομαι](#).
- πολλά λέγονται κι ακούγονται, βλ. λ. [λέγομαι](#).

- *πολλά λες!* **α.** (απειλητικά) ξεπέρασες το επιτρεπτό όριο της ανοχής μας και έχεις εκτραπεί σε λόγια που μας θίγουν, που μας προσβάλλουν, αυθαδιάζεις: «πρόσεχε τη γλώσσα σου, γιατί πολλά λες!». **β.** (ειρωνικά ή συμβουλευτικά) λες πράγματα ανόητα ή πράγματα που δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν, φλυαρείς άσκοπα: «κλείσε το στόμα σου, ρε παιδάκι μου, πολλά λες!». Συνήθως της φρ. προτάσσεται και πιο σπάνια ακολουθεί το *πάψε*.

- *πολλά μου τα 'κανε ή πολλά μου τα 'χει κάνει*, έκφραση δυσαρέσκειας για άτομο που μου έχει δημιουργήσει πολλά προβλήματα με τη στάση του ή τη συμπεριφορά του: «να του πεις να πάψει ν' ασχολείται μαζί μου, γιατί πολλά μου τα 'κανε και δε θα του βγει σε καλό». (Λαϊκό τραγούδι: *ρε μάγκα, το παράκανες, θαρρώ **πολλά μου τα 'κανες***, στην γκόμενά μου μην ξανακολλάς).

- *πολλά υποσχόμενος*, λέγεται για ελπιδοφόρο νέο ή για κάποιον που το μέλλον του προδιαγράφεται ευοίωνα: «με την περιουσία που βρήκε απ' τον πατέρα του και με την εργατικότητα που τον χαρακτηρίζει, είναι νέος πολλά υποσχόμενος || είναι το αγαπημένο παιδί του κόμματος, γι' αυτό είναι πολιτικός πολλά υποσχόμενος || από δω να σου γνωρίσω έναν πολλά υποσχόμενο συγγραφέα».

- *πολλές μαμές, στραβό το παιδί*, βλ. λ. *μαμή*.

- *πολλές φορές*, βλ. λ. *φορά*.

- *πολλή φασαρία για το τίποτα*, βλ. λ. *φασαρία*.

- *πολλοί και διάφοροι*, λέγεται για παρουσία πολλών προσώπων, που δεν υπάρχει λόγος να τα κατονομάσω τώρα ένα ένα: «στη συγκέντρωση υπήρχαν πολλοί και διάφοροι».

- *πολύ κακό για το τίποτα*, βλ. λ. *κακός*.

- *πολύ καλημέρα!* ή *πολύ καλημέρα σας!* βλ. λ. *καλημέρα*.

- *πολύ που...*, **α.** καθόλου δε(ν)...: «πολύ που σ' ενδιαφέρει, αν πετύχω ή όχι!». **β.** δηλώνει αμφισβήτηση σε αυτό που μας λέει κάποιος: «ο τάδε πολύ ενδιαφέρεται για σένα. -Πολύ που ενδιαφέρεται!», δηλ. δεν ενδιαφέρεται καθόλου.

- *πολύ που με νοιάζει!* βλ. λ. *νοιάζει*.

- *πολύ πράμα!* βλ. λ. *πρά(γ)μα*.

- *πολύ τζετ*, βλ. λ. *τζετ*.

- *πολύ το φοβάμαι ή πολύ φοβάμαι*, βλ. λ. *φοβάμαι*.

- *πολύ το φχαριστήθηκα!* βλ. λ. *φχαριστιέμαι*.

- *πολύ του είναι!* βλ. λ. *είναι*.

- *πολύ του πάει!* βλ. λ. *πάει*.

- *πολύ του πέφτει!* βλ. λ. *πέφτω*.

- *πολύς θόρυβος για το τίποτα*, βλ. λ. *θόρυβος*.

- *πολύς θόρυβος γίνεται*, βλ. λ. *θόρυβος*.

- *πολύς λόγος για το τίποτα*, βλ. λ. *λόγος*.

- πολὺς λόγος γίνεται, βλ. λ. [λόγος](#).
- πολὺς ντόρος για το τίποτα, βλ. λ. [ντόρος](#).
- πολὺς ντόρος γίνεται, βλ. λ. [ντόρος](#).
- *προ πολλού*, πριν από μεγάλο χρονικό διάστημα: «κάποτε κατοικούσε σ' αυτή τη γειτονιά, αλλά μετακόμισε προ πολλού || είχε μια δουλειά, αλλά την έκλεισε προ πολλού». (Λαϊκό τραγούδι: *η μάνα σου η μπλου σε προξενεύει αλλού, κι ας τα 'χουμε μπλεγμένα οι δυο μας προ πολλού*).
- *σαν πολλά μας τα 'κανες!* ή *σαν πολλά μου τα 'κανες!* απειλητική έκφραση ή έκφραση δυσφορίας σε άτομο που επανειλημμένα ενεργεί σε βάρος μας ή που επανειλημμένα μας προσβάλλει ή μας θίγει με τις πράξεις του. (Λαϊκό τραγούδι: *σαν να μου τα 'κανες πολλά, φθάνει δεν παίρνει άλλο, κοίταξε να συμμορφωθείς, γιατί θα σε ξεκάνω*). Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *άντε γιατί*.
- *σαν πολλά μας τα λες!* ή *σαν πολλά μου τα λες!* έκφραση ειρωνείας ή και δυσaréσκειας σε άτομο που καυχείται για τις πράξεις του ή που υπερβάλλει. (Λαϊκό τραγούδι: *κόψε κάτι, κόψε κάτι, κόψε κάτι, κόψε, σαν πολλά, παιδί μου, μας τα λες απόψε!*). Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του. βλ. και φρ. *σαν πολλά μας τα 'πες(!)*.
- *σαν πολλά μας τα 'πες!* ή *σαν πολλά μου τα 'πες!* επιθετική έκφραση ή έκφραση δυσφορίας σε κάποιον για τον προκλητικό τρόπο με τον οποίο μας μιλάει, και έχει την έννοια να πάψει να μας συμπεριφέρεται με αυτόν τον τρόπο. Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *άντε γιατί*. βλ. και φρ. *σαν πολλά μας τα λες(!)*.
- *σαν πολύ αέρα πήρε ο κώλος σου!* ή *σαν πολύ αέρα δεν πήρε ο κώλος σου;* βλ. λ. [κώλος](#).
- *σαν πολύ αέρα σου δώσαμε!* ή *σαν πολύ αέρα πήρες!* ή *σαν πολύ αέρα δε σου δώσαμε;* ή *σαν πολύ αέρα δεν πήρες;* βλ. λ. [αέρας](#).
- *σαν πολύ θάρρος σε δώσαμε!* ή *σαν πολύ θάρρος πήρες!* ή *σαν πολύ θάρρος δε σε δώσαμε;* ή *σαν πολύ θάρρος δεν πήρες;* βλ. λ. [θάρρος](#).
- *σηκώνει πολλά η καμπούρα μου*, βλ. λ. [καμπούρα](#).
- *τα πολλά (τα) λόγια είναι φτώχεια*, βλ. λ. [λόγος](#).
- *ταΐζω πολλά στόματα*, βλ. λ. [στόμα](#).
- *το γεμάτο πορτοφόλι έχει πολλούς φίλους*, βλ. λ. [πορτοφόλι](#).
- *το λίγο αλκοόλ είναι φάρμακο και το πολύ φαρμάκι*, βλ. λ. [αλκοόλ](#).
- *το πολύ*, στην καλύτερη περίπτωση: «δεν έχω πολλά χρήματα μαζί μου άντε, το πολύ να 'χω είκοσι ευρώ». (Τραγούδι: *ένα δυάρι με κουζίνα άιντε, το πολύ* τόσο κοστίζει η ανθρώπινη ζωή).
- *το πολύ πολύ, α.* στο ανώτατο όριο: «πόσο χρονών την κάνεις; -Το πολύ πολύ να 'ναι σαράντα χρονών». **β.** στη χειρότερη περίπτωση: «εγώ θα πάω μόνος μου και το πολύ πολύ να φάω ξύλο». (Λαϊκό τραγούδι: *σφίξε με και κούτσα κούτσα, το πολύ πολύ να φάμε τα παλιά μας τα παπούτσα*).
- *το πολύ ταμάχι, χαλάει το στομάχι*, βλ. λ. [ταμάχι](#).
- *το πολύ το Κάπα Κάπα κάνει το παιδί μαλάκα*, βλ. λ. [Κάπα Κάπα](#).

- το πολύ το τάκα τάκα κάνει το παιδί το μαλάκα, βλ. λ. [τάκα τάκα](#)².
- το πολύ το Κύριε ελέησον το βαριέται κι ο Θεός, βλ. λ. [Θεός](#).
- το πολύ το Κύριε ελέησον το βαριέται κι ο παπάς, βλ. λ. [παπάς](#).
- το πολύ το πάνε κι έλα, φέρνει και μεγάλη τρέλα, βλ. λ. [τρέλα](#).
- το τραβήξαμε πολύ, δώσαμε μάκρος, συνέχεια σε μια δυσάρεστη υπόθεση ή κατάσταση, ξεπεράσαμε τα όρια: «το τραβήξαμε πολύ μ' αυτό το πείσμα μας, γι' αυτό λέω να μονοιάσουμε». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το δε νομίζεις πως· βλ. και φρ. το τραβήξαμε ως αργά, λ. αργά.
- τον έχω περί πολλού, τον θεωρώ πολύ σπουδαίο, τον θαυμάζω: «αυτόν τον γιατρό τον έχω περί πολλού».
- τον περνώ πολλές σκάλες, βλ. λ. [σκάλα](#).
- τον πλούτο πολλοί εμίσησαν, τη δόξα ουδείς, βλ. λ. πλούτος.
- τόσο πολύ! βλ. συνηθέστ. τόσο καλά! λ. καλός.
- του 'πεσαν πολλά λεφτά, βλ. λ. λεφτά.
- του 'χω πολλά μαζεμένα, βλ. λ. [μαζεμένος](#).
- φεύγουν πολλά λεφτά, βλ. λ. λεφτά.
- χαίρω πολύ, βλ. λ. [χαίρω](#).
- χάρηκα πολύ ή χαρήκαμε πολύ, βλ. λ. [χαίρομαι](#).
- χίλια χέρια ευλογημένα, πολλά στόματα καταραμένα, βλ. λ. [χέρι](#).
- χρόνια πολλά, βλ. λ. [χρόνος](#).
- χύθηκε πολύ μελάνι ή έχει χυθεί πολύ μελάνι, βλ. λ. μελάνι.
- χωρίς πολλά λόγια, βλ. λ. [λόγος](#).
- χωρίς πολλές κουβέντες, βλ. λ. [κουβέντα](#).